

طرح احیاء

اشتغال زنان در صنعت

فرش دستباف

۱۳۹۸

(ویژه مناطق سیل زده استان گلستان)

www.ariadanak.com

خلاصه طرح:

موضوع طرح : تولید فرش دستباف
مجری طرح : شرکت جامع پرداز دانا
نوع تولیدات : فرش پشمی
تولید محصولات با نگاه سفارش محور جهت عرضه در بازارهای داخلی و خارجی

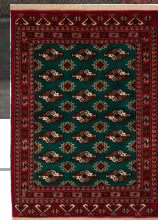
مشخصات سرمایه گذاری طرح:

تعداد ۴۰۰ عدد دار قالی ۳ متری
تعداد شاغلین: ۸۰۰ نفر به ازای هر دار قالی دو نفر
درآمد هر قالی باف: به ازای هر مترمربع بافت ۳ میلیون ریال
هزینه های پیش بینی شده طرح: ۲۰,۰۰۰ میلیون ریال
هزینه های ثابت: ۸۰۰۰ میلیون ریال
هزینه های در گردش: ۱۲۰۰۰ میلیون ریال
هزینه تجهیز هر کارگاه: ۵۰ میلیون ریال

فهرست:

۴	مقدمه
۴	خسارت سیل در استان گلستان
۵	طرح احیاء اشتغال زنان در صنعت فرش دستباف
۵	اهداف اجرای طرح
۶	جامعه هدف و نحوه شناسایی آن
۶	تاثیر اقتصادی صنعت فرش در استان گلستان
۷	گام‌های اساسی فرایند احیاء اشتغال زنان در صنعت فرش دستباف
۱۰	نقش جامع پرداز دانا در این طرح

مقدمه:

از تاریخ ۲۶ اسفند ۱۳۹۷ بر اثر بارندگی‌های شدید در استان‌های شمالی ایران، از جمله گلستان و مازندران و خراسان شمالی، سیل جاری شد. این سیل‌ها موجب خسارت‌های مالی برای ساکنین این استان‌ها و همچنین فوت ۱۳ نفر و مصدوم شدن حداقل ۱۱۶ نفر شد. گفته می‌شود در این حادثه طبیعی، طی دور روز ۳۰۰ میلی‌متر بارش رخ داده که برابر متوسط بارش یک ساله استان گلستان است. گزارش‌ها حاکی از آن است که دیگر مناطق این استان نیز با بارشی بین ۵۰ تا ۷۰ درصد کل بارش سالانه در بازه زمانی کمتر از پنج روز رودررو بوده‌اند. این حجم از بارش در این منطقه در تمام دوران ثبت داده‌های هواشناسی، دست کم در هفتاد سال گذشته، بی‌سابقه بوده‌است. سیل استان‌های گلستان و مازندران، اصطلاحاً یک سیل دورانی بوده است که هر صد سال یکبار رخ می‌دهد.

خسارت سیل در استان گلستان :

در این استان شهرهای گنبد کاووس، آق قلا، بندر ترکمن، گمیشان و ... که در مسیر رودخانه‌های قره سو و گرگان رود قرار داشتند خسارت دیدند. سیل همچنین بخش‌هایی از استان گلستان، به ویژه گنبد کاووس را درگیر کرد. بارندگی شدید در شرق استان به‌طور مداوم در برخی شهرستان‌های این استان ادامه داشت که میزان آن تا ۳۰۰ میلی‌متر رسید، این بارندگی‌ها موجب شد سدهای بوستان و گلستان در شرق استان گلستان سرریز کنند و رودخانه‌های «چهل‌چای» و «گرگان رود» در اطراف گنبد کاووس از توابع استان گلستان طغیان کنند.

سیل ویرانگر موجب ویرانی منازل هموطنان عزیزمان در این استان و ایجاد خسارات فراوان به زحمتکشان عرصه تولید فرش دستباف گردید. پیر و آمارهای اعلام شده از سوی مرکز ملی فرش ایران در جریان سیل اخیر استان گلستان تاکنون فقط ۲۵۰۰ نفر از شاغلین در صنعت فرش دستباف استان گلستان با بازرسی میدانی توسط اداره مرکز ملی فرش استان گلستان شناسایی شده‌اند و در این بازرسی‌های میدانی مشخص شده که بیش از ۵۰ درصد افراد شاغل در این حوزه رازن تشکیل می‌دهند؛ البته به دلیل مشکلات پیش آمده پس از وقوع سیل هنوز امکان بازرسی بسیاری از روستاها و شهرستان‌ها فراهم نشده است اما تعداد شاغلین این حوزه در این استان حدود ۵۰۰۰ نفر گزارش شده است.

طرح احیاء اشتغال زنان در صنعت فرش دستباف:

در طرح مذکور با در نظر گرفتن وضعیت حال حاضر هموطنان سیل زده استان گلستان و نیاز به ایجاد فضای کسب و کار با وجود محدودیت‌های موجود از نظر فضای مناسب برای تولید که در اثر بروز سیل دچار خسارت شده است و نیاز مبرم به راه‌اندازی کسب و کار با حداقل هزینه و بازگشت سرمایه کوتاه مدت، راهکار ایجاد کارگاه‌های خانگی قالیبافی ارایه شده است.

لازم به توضیح است که جهت تامین خسارت و احیاء اشتغال ۵۰۰۰ نفر از شاغلین صنعت فرش دستباف که در جریان سیل اخیر استان گلستان دچار خسارت شده‌اند نیاز به تامین تعداد ۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰ دار قالی و ملزومات و مواد اولیه می‌باشد که هزینه برآورد شده برابر با ۲۵۰ میلیارد ریال می‌باشد که در طرح حاضر تنها تامین ۴۰۰ دار قالی جهت احیاء اشتغال ۸۰۰ نفر از هموطنان سیل زده در نظر گرفته شده است.

حداقل نیروی کار ماهر مورد نیاز این طرح با در نظر گرفتن حداقل ۴۰۰ دار قالی تجهیز شده و تعداد ۲ نفر نیروی کار ماهر مشغول در پای هر دار قالی ۸۰۰ نفر محاسبه شده است که با در نظر گرفتن سرمایه گذاری حدود ۲۰ میلیارد ریال نسبت به پروژه‌های دیگر کارآفرینی بسیار توجیه پذیر خواهد بود.

اهداف اجرایی طرح:

اجرای طرح احیاء اشتغال صنعت فرش برای هموطنان آسیب دیده از سیل گلستان اهداف زیادی را در پی دارد که این اهداف به طور خلاصه در ذیل به آن‌ها اشاره شده است:

- کمک به راه‌اندازی مجدد اشتغال زنان
- بهبود اوضاع اقتصادی و ایجاد درآمد
- حفظ هویت فرهنگی و سنت دیرینه منطقه
- جلوگیری از مهاجرت ساکنان استان گلستان به سایر شهرها
- ایجاد انگیزه جهت توانمندسازی در صنعت فرش

اساسی ترین هدف این طرح توانمندسازی و اشتغال‌زایی اقتصادی این افراد بوده که گامی بسیار مهم در جبران خسارات و یکی از راهکارهای رسیدن به اهداف و دستورات موکد رهبر معظم انقلاب در خصوص رسیدگی هر چه سریع‌تر به امور آسیب دیدگان این حادثه است.

جامعه هدف و نحوه شناسایی آنان:

با بروز سیل در استان گلستان طیف وسیعی از تجهیزات بافندگی شامل دارهای قالی، مواد اولیه شامل نخ، ابزار و سایر ملزومات از بین رفته است. آسیب به تجهیزات تولید و بافت فرش در استان را می‌توان به دو دسته تقسیم نمود:

بخش اول: بافندگانی که در اثر بروز سیل و تخریب کارگاه‌ها و منازل مسکونی، تجهیزات و مواد اولیه را از دست داده‌اند.

بخش دوم: بافندگانی که در اثر بروز سیل و نفوذ سیلاب و گل، مواد اولیه و نخ مورد نیاز بافت فرش را از دست داده‌اند و دار قالی همچنان قابل استفاده می‌باشد.

پیرو آمارهای اعلام شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در استان گلستان به طور تقریبی بیش از یکصد واحد دچار خسارت کامل شده و بیش ده هزار نفر از هموطنانمان شغل و درآمد خود را از دست داده‌اند؛ این در حالی است که بیش از دوازده درصد از اشتغال استان مربوط به صنعت فرش و صنایع دستی می‌باشد. بافت قالی و قالیچه ترکیمنی از قدمت و پیشینه‌های طولانی در این منطقه برخوردار است و این حرفه تنها توسط زنان ترکیمن انجام می‌شود. با توجه به پراکندگی منابع انسانی و گروه‌های مرتبط با حوزه فرش دستباف در استان گلستان، جامعه هدف کمک‌رسانی به این صنعت را می‌توان از میان اتحادیه‌ها و تشکلهای انجمن‌ها و تعاونی‌های روستایی فرش دستباف که اطلاعات آنان در پایگاه‌های اطلاعاتی ثبت شده و مورد تایید اداره فرش استان گلستان می‌باشد انتخاب نمود.

ارائه معرفی‌نامه از سوی تعاونی‌های مربوطه و اداره فرش استان گلستان را می‌توان مدرک ارائه خدمات و تسهیلات این طرح قرار داد تا متقاضیان با مراجعه به تعاونی‌های روستایی و اخذ معرفی‌نامه بتوانند جهت اخذ کمک‌های مربوط به این طرح اقدام نمایند.

تأثیر اقتصادی صنعت فرش در استان گلستان:

استان گلستان جزو ۹ استان مهم تولید فرش به شمار می‌رود و طبق آمار ارائه شده توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت استان گلستان مجموعه صادرات فرش این استان در سال ۱۳۹۷ برابر با ۷۰ هزار متر مربع و ارزشی حدود ۲/۵ میلیون دلار بوده است و سهم بزرگی در صادرات کشور را از آن خود کرده است. در حال حاضر این صنعت بومی بالاترین ارزش افزوده را برای کشورمان داراست. پیرو اعلام مرکز ملی فرش ایران ایجاد هر شغل در صنعت فرش دستباف به عنوان بزرگترین صنف کشور به ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون ریال سرمایه‌گذاری نیاز دارد که این سرمایه‌گذاری شامل خرید دار قالی، مواد اولیه و ملزومات بافت فرش می‌باشد. طبق اعلام سازمان برنامه و بودجه کشور برای ایجاد یک شغل در سایر بخش‌ها و صنوف حداقل به دو میلیارد ریال سرمایه‌گذاری نیاز است در حالیکه صنعت فرش به عنوان صنعتی ملی و بومی با ایجاد ارزش افزوده قابل توجه و وجود منابع انسانی کارآمد و ماهر در سراسر کشور می‌تواند سهم قابل توجهی در اقتصاد کشور داشته باشد.

گام‌های اساسی فرایند احیاء اشتغال زنان در صنعت فرش دستباف:

صنعت و هنر بومی فرش دستباف از دیرباز با تولید خانگی همسو بوده و زنان به عنوان بافندگان قالی از ارکان اساسی قالی‌بافی بوده‌اند. فرش‌بافی از جمله صنایع کاربر و کارطلب و ارزآور است که بیشترین رقم ارزآوری را در بین صادرات غیرنفتی کشور تشکیل می‌دهد. این صنعت بزرگترین سطح اشتغال را تشکیل داده و از این نظر صنعتی مردمی است که با مشارکت مردم بنا گردیده است.

همانطور که ذکر شد اکثریت فعالان حوزه صنعت فرش دستباف در استان گلستان را زنان تشکیل داده‌اند و بحث اشتغال زنان در جامعه ایران از مقوله‌های خاص و اساسی می‌باشد. خسارات ناشی از سیل ویرانگر در استان گلستان و تلاش بی‌وقفه مسئولین برای جبران خسارات وارده سرعتی بالاتر را می‌طلبد. از آنجایی که سهم عمده‌ای از اشتغال زنان در استان به صورت مستقیم یا غیر مستقیم به صنعت تولید فرش دستباف وابسته بوده است و اتفاقات اخیر صدمه‌های بزرگ به این صنعت وارد آورده است؛ احیاء مجدد صنعت فرش و حتی افزودن طیف بالاتری از کسانی که تا پیش از وقوع این حادثه در این صنعت مشغول به کار بوده‌اند می‌تواند گامی اساسی در بهبود وضعیت اقتصادی منطقه باشد. جهت پیشبرد این اهداف فرایندی صورت می‌گیرد که بدین شرح می‌باشد:

آموزش:

هنر قالی‌بافی از هنرهای دستی معروف ایرانی است که دارای قدمتی چند صد ساله می‌باشد. این هنر به صورت خانوادگی و قبیله‌ای از دیرباز به نسل‌های آینده انتقال یافت و تا امروز دستخوش تغییراتی نیز گشته است. امروزه این هنر به صورت آکادمیک و علمی در جهان آموزش داده می‌شود.

با توجه به اتفاقات سیل اخیر در استان گلستان و پیامدهای آن ارائه خدمات آموزشی به کسانی که قصد ورود به این عرصه را داشته و قالی‌بافی را به عنوان یکی از مشاغل بومی برای خود برمی‌گزینند امری لازم و بدیهی می‌باشد؛ همچنین از این فرصت می‌توان برای ارتقا سطح کیفی بافندگان قدیمی و آشنایی آنان با روش‌ها، متدها، طرح‌ها و مواد اولیه جدید که در مناطق جغرافیایی دیگر کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد نیز برخوردار شد.

الف) دوره‌های آموزشی پیشنهادی:

از جمله آموزش‌های پیشنهادی که می‌توان در دستور کار سیستم آموزشی این حوزه قرار داد موارد ذیل می‌باشد:

- آموزش چله کشی
- آموزش زنجیره بافی
- آموزش بافت
- آموزش گلیم بافی
- آموزش پودکشی
- آشنایی با نخ، رنگ، مواد اولیه و طرح‌های سنتی بافت در دیگر استان‌ها

تجهیزات مورد نیاز :

ردیف	نام و تجهیزات و ابزار	تعداد
۱	دار قالی	۴۰۰
۲	قیچی	۸۰۰
۳	قلاب	۸۰۰
۴	شانه	۸۰۰
۵	سیخ پود کش	۴۰۰

مواد اولیه و بسته بندی:

ردیف	شرح
۱	خامه
۲	نخ چله
۳	پود کلفت
۴	پود نازک
۵	نقشه

ب) اجرای دوره آموزشی: با توجه به وضعیت حال حاضر استان گلستان و ایجاد خسارت به مجموعه هایی که می توانست به عنوان محل اجرای فیزیکی دوره قرار گیرد و عدم امکان گردآوری فراگیران در زمان و مکان مشخص در یک محل می توان از روش های زیر جهت آموزش استفاده نمود: برگزاری دوره های آموزشی در محله ها و مساجد و مکان های عمومی آموزش آنلاین (غیر حضوری): برگزاری دوره های آموزشی به صورت آنلاین (غیر حضوری) با حداقل امکانات از جمله گوشی تلفن همراه امکان پذیر است. آموزش آنلاین نسبت به برگزاری دوره های آموزشی در اماکن عمومی دارای مزایایی نیز می باشد از جمله: هدف گذاری دقیق از اجرای دوره آموزشی استفاده از ابزارهای مدیریتی مناسب، تیم های آموزشی و متخصصان و کارآفرینان برتر

تولید محتوای مناسب، به روز و کارآمد آموزشی شناخت ظرفیت ها و انگیزه های فعالان بخش تولید فرش امکان گزارش گیری و ثبت دوره های آموزشی جهت ارائه به صورت آنلاین برای افرادی که امکان حضور در جلسات آنلاین آموزشی را ندارند. امکان برقراری ارتباط و آشنایی افراد شاغل در حوزه فرش دستباف

آمار و اطلاعات:

آمار و اطلاعات مورد نیاز جهت اجرای این طرح شامل موارد ذیل می باشد:

- ۱- جمعیت آماری شاغلین در صنعت فرش دستباف استان شامل شهرها، روستاها، محلات و ...
- ۲- میزان خسارات وارد شده به تولید در هر شهر، روستا و محله
- ۳- تعداد افراد نیازمند به دریافت کمک و برآورد حداقل و حداکثر نیاز و معرفی افراد مورد تایید جهت دریافت امکانات و مواد اولیه
- ۴- معرفی تعاونی ها، اشخاص و افراد مرتبط با صنعت فرش دستباف و تایید از سوی مرکز فرش استان گلستان

ایجاد امکانات مالی:

ارزش افزوده این کسب و کار با در نظر گرفتن کمک بلاعوض می تواند کمک بسیار ارزشمندی به خانواده های آسیب دیده از این بلای طبیعی باشد که مرهمی بر آلام مصیبت دیدگان استان گلستان خواهد بود.

فروش محصولات:

از جمله امکاناتی که می توان علاوه بر بازار فروش داخلی جهت بسط و گسترش بازار فروش این محصولات در نظر گرفت فعال کردن بخش صادرات محصولات تولیدی و عرضه در دیگر کشورها می باشد که ضمن شناساندن محصول فرش ایرانی به دیگر کشورها می توان از بازار مستعد و وسیع کشورهای عربی، اروپایی، چین و روسیه نیز بهره مند شد.

نقش جامع پرداز دانا در این طرح:

امروزه هدفمند کردن پژوهش به سمت حل مشکلات، تولید محصول و خلق ثروت موجب تغییر نگاه متولیان امر تحقیق و فناوری در کشور شده است. برقراری ارتباطی مابین صنعت و دانشگاه با ایجاد مدیریت های فناوری با سرعت بیشتری به سمت تحقق عینی در حال حرکت است. شرکت جامع پرداز دانا به عنوان سلولی از پیکره عظیم اجتماعی حرکت به سوی تعالی اجتماعی را از طریق خدمت به عموم انسان ها و تعامل سازنده و سودآور با آنها آغاز نموده است و با اتکا به قدرت لایزال الهی و تلاش و نوآوری مستمر پله های ترقی را یکی پس از دیگری طی می نماید تا جزو شرکت های برتر در این حوزه گردد. تعهد، خلاقیت و کمال جویی سرمایه های انسانی به این شرکت شجاعت و قدرت مواجهه با مسائل جدید و حل آنها را داده است. اشتغال زایی و حل معضلات مردم و نیازهای اساسی جامعه و افزایش بینش، رفاه و امنیت هموطنان جزو باورهای این مجموعه می باشد.

شرکت جامع پرداز دانا با استفاده از تجربیات خود در حوزه کار آفرینی و شناخت راهکارهای احیاء مشاغل می تواند سهمی در تامین ملزومات و راه اندازی مجدد کارگاه هایی که دچار خسارت شده اند ارائه نماید. توانایی های مجموعه در این زمینه شامل موارد ذیل می باشد:

■ تامین نیازمندی های زیرساختی مانند دارقالی و ملزومات کارگاهی

■ تامین مواد اولیه مورد نیاز شامل نخ، پشم و ...

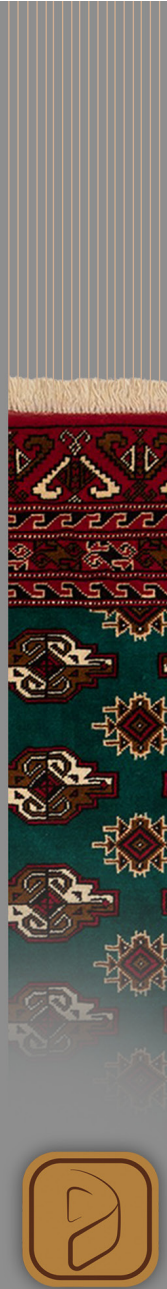
■ تامین طرح های مورد نیاز جهت استفاده در بافت فرش

■ ارائه آموزش های لازم جهت ارتقا سطح کیفی محصولات و صنعت بافت فرش

■ ایجاد بازار جهت فروش محصولات تولیدی در داخل و خارج از کشور

شرکت جامع پرداز دانا با به کارگیری تیم جوان، خلاق و متخصص داخلی و بین المللی و دسترسی به مواد اولیه و دانش فنی فرامنطقه ای با ایجاد بازار جهت فروش محصولات تولیدی در داخل و خارج کشور به پیشنهاد معاونت توسعه کار آفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مشغول فعالیت است. این مجموعه با توجه به اتفاقات اخیر و بروز سیل در استان ها و شهرهای مختلف کشور و نیاز به کمک و امدادسانی به هموطنان آسیب دیده در این برهه زمانی بر خود لازم می داند با تمام ظرفیت خود و با کمک و حمایت دولت خدمتی قابل قبول در عرصه ایجاد کسب و کار و اشتغال را رقم بزند.

تهران، میرداماد، میدان مادر، خیابان شاه نظری،

برج ناهید، طبقه ۵، واحد ۲

تلفن: ۰۲۱-۷۱۰۵۴۰۰۰-۲۰۰

فکس: ۰۲۱-۴۳۸۵۰۹۳۲

info@ariadanak.com

www.ariadanak.com